The Lithuanian 3 Times Weekly
THE LIGHTS
Published under EUCOM Civil Affairs Division Autorization Number UNDP 298
Responsible Publisher: K. MICKEVIČIUS
Responsible Printer: Haas & Cie., Augsburg
Circulation: 4000
Leidėjas — K. MICKEVIČIUS. Redaktoriai: V. ŽAKARAUSKAS ir J. MIKELIŪNAS
Redakcija ir administracija: (13b) Augsburg-Hochfeld, Baltic DP Camp.
Kin. sąsk. Bayerische Vereinsbank, Filiale Augsburg, Nr. 23073
Šio Nr. kaina 15 Pfg.

Žiburiai

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
IŠEINA ANTRADIENIAIS, KETVIRTADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

50 (245) AUGSBURGAS, antradienis, 1949 m. gegužės 17 d. V METAI

BEVINAS:

Atlanto paktas - pylimas prieš Sov. Sąjunga

CHURCHILLIS:

Jokios garantijos patvariai taikai Europoj, kol Azija stovi prie Elbės

Londonas. Britų Žem. Rūmai ketvirtadienį 333 balsais prieš 6 pasisakė už tai, kad D. Britanija ratifikuotų Antlanto paktą. Posėdžio pradžioje užs. reik. min. Bevinas savo ilgokoj kalboj vyriausybės vardu patarė **ratifikuoti Šiaur. Atlanto paktą kaip pylimą prieš Sov. Sąjungą.** Jis pasakė, jog **Vakarai esą tapę liudininkai, kaip kraštas po krašto buvo pavergti Sov. Rusijos.** „Keliami kaltinimai", kalbėjo toliau Bevinas, „jog Atlanto paktas esąs agresyvios prigimties ir vesiąs prie karo. Mano atsakymas į tai yra, jog ir Atlanto pakto nebuvimas nesukliudė 1914 ir 1939 metų karų. Galėčiau kaip tik tvirtinti, jog tų karų būtų buvę išvengta, jei būtų buvęs toks paktas ir galingas užpuolikas apie jį būtų žinojęs. **Tikrasis to pakto tikslas yra atgrasinimas".**

Po Bevino kalbos iš konservatorių opozicijos paėmė žodį W. Churchillis, pareikšdamas, jog jis ko plačiausiai sutinkąs su Bevino išvedžiojimas. „Aš džiaugiuos", sakė Churchillis, „kad jis, sovietų vyriausybei pašalinus Berlyno blokadą, nerado progos pareikšti, jog esąs padarytas reikšmingas taikos gestas. Mes iš visos širdies sveikiname Atlanto paktą ir **dėkojame J. A. Valstybėms už didelį vaidmenį,** kurį jos vaidina pasaulyje". Niekas nežinąs, kalbėjo toliau Churchillis, kokių priemonių dabar ieškos Sov. Rusijos valdovai. Atlanto paktas, Briuselio paktas ir Europos Taryba „yra geriausios garantijos taikai ir saugumui. **Negali būti jokios garantijos patvariai taikai Europoje, kol Azija stovi prie Elbės** ir tiek daug senų rytinės Europos miestų laikoma naguose trylikos vyrų, kurie sudaro Kremliaus oligarchiją. Tikrajam sovietų draugiškumo pageidavimui tuojau būtų pritariama, gi **grynas manevras turįs būti sekamas su didžiausiu budrumu".** Buvusis britų ministeris pirmininkas kalbą baigė konstatuodamas: „Visas **scenos vaizdas valdomas atominės energijos,** kuri JAV rankose vis stiprėja. Mano pažiūra, vien tik tai duoda mums laiko imtis savigynos priemonėms ir išvystyti būdui, kuris įgalintų tas priemones. Vienas iš tų būdų šiandien mums stovi prieš akis. Atlanto pakte". Žmonija turinti vilties, kad toji drąsi ir dosni JAV programa nukreipsianti trečiąjį pasaulinį karą. Ateitis esanti „neapskaičiuojama", bet Vakarai turį pareigą „nenukrypdami **toliau laikytis pramintojo kelio."**

Tą pačią dieną, kaip D. Britanijos, 127 balsais prieš 13 komunistų balsų Atlanto paktą ratifikavo ir Belgijos senatas po to, kai gegužės 4 d. 139 balsais prieš 22 jau buvo ratifikavę Belgijos parlamento atstovų rūmai. Prieš tai jau trys valstybės: Kanada, Danija ir Norvegija formaliai yra priėmusios Atlanto paktą. Kad paktas įsigaliotų, jis turi būti ratifikuotas 7 tautų, kurių vyriausybės yra iškėlusios mintį jam sudaryti: Amerikos, Prancūzijos, Anglijos, Kanados in Benelukso valstybių. Kaip Reuteris iš Vašingtono praneša, esą tikra, jog didelė balsų dauguma JAV senatas primsiąs Atlanto paktą.

Planuoja atitraukti okupacinius dalinius iš Vokietijos (?)

Vašingtonas. Laukiama, kad Paryžiaus konferencijoj sovietai pasiūlysią atitraukti okupacines pajėgas iš Vokietijos. Pasak Amerikos valdininkų, priešingi pasiūlymai, kurie atrodą įvykdomi, numato sutraukti okupacinius dalinius į strategiškai patogius garnizonų miestus. Tuo būdu kariuomenės daliniai paliktų Vokietijoje, bet jų kontaktas su vokiečiais būtų sumažinamas iki minimumo. „New York Times" tą planą jau konkretizuoja, tardamas, kad britų okupaciniai daliniai būtų sutraukiami į Hamburgą, amerikiečių — į Bremeną ir sovietų į Stettiną, o prancūzų daliniai visiškai pasitrauktų iš Vokietijos.

Iš Vašingtono pabrėžiama, jog čia einanti kalba tik apie laikinuosius pasiūlymus ir jog turėsią būti atsižvelgiama į Prancūzijos reakciją. JAV diplomatiniuose sluogsniuose bijoma, kad tokio plano dėl prestižo priežasčių Prancūzija nepriimsianti; tačiau tas planas, šiaip ar taip, būsiąs paliečiamas per parengiamąjį pasitarimą Paryžiuje.

Ka is tikrųjų galvoja Maskva?

„Basler Nachrichten" vedamajame bando išaiškinti naujosios sovietų politikos motyvus ir priėina išvados, jog iš tikrųjų **sovietai nori dar radikaliau atsiskirti nuo Vakarų Europos nei buvo ligi šiol.** Laikraštis rašo:

„Visą sovietų viešąjį gyvenimą dirigavo velionies Ždanovo ypatingai pabrėžtasis reikalavimas ko mažiausia turėti reikalų su Vakarais, nesiduoti jų užimponuojamiems, susitelkti savy ir kurti savą, rusiškai socialistinę kultūrą, kuri nieko nebeturėtų bendra nei su Europa, nei su Amerika. Galimas daiktas, kad šis galvojimas persimetė ir į sovietų europinę politiką. Sovietų užsienių politika ligi šiol ligi tam tikro laiksnio įstengė spirtis Ždanovo — Malenkovo juodašimtiškumui; Molotovas dar pajėgdavo išlikti nepriklausomas nuo partijos rėksnių. Jo įpėdinis Vyšinskis, be savo nusistatymo ir be įtakos politbiure, daug mažau tesipriešins tendencijoms, kurios po Ždanovo mirties veikiau sustiprėjo nei susilpnėjo. **Vis stipriau reiškiasi Malenkovo įtaka,** ir staigus Maskvos politikos pakitėjimas, greičiausia, rodo pradžią naujos krypties — likviduoti nepatogiai susiklosčiusius santykius su Vakarais, kad sovietai galėtų visiškai užsidaryti už savo geležinės uždangos, nes pamatyta, kad **Europai užkariauti laikas dar nepribrendęs."**

„BN." mano, jog nelaukta kinų komunistų sėkmė bus nulėmusi tokios tendencijos laimėjimą: numatydami Europoj **tuoj** nieko nepasieksią, sovietai bus nusistatę suduoti amerikiečiams lemiamą smūgį Azijoje ir iš ten kombinuoti pasaulinę revoliuciją. Sovietams pasisekus Azijoj, Europa savaime nukrisianti jiems į sterblę.

Izraelis - 59 JT narys

Lake Success. Iš JT būstinės pranešama, jog gegužės 11 d. JT visuma 37 balsais prieš 12 nutarė priimti Izraelį į Jungtines Tautas. D. Britanija ir dar 8 kraštai nuo balsavimo susilaikė. Prieš balsavimą įvykusiuose **karštuose debatuose JAV ir Lenkijos atstovai pasisakė už priėmimą, kai tuo tarpu arabų kraštai griežtai pasipriešino,** pareikšdami, jog Izralis pirma turi įvykdyti JT Chartoj numatytus įsipareigojimus. Kiti delegatai savo kalbose šį kaltinimą atmetė, nes, pasak jų, antroji politinė komisija išsamiai reikalą ištyrusi ir už Izraelio priėmimą pasisakiusi.

Plenumo pirmininkui Dr. Evatt paskelbus balsavimo davinius ir pakvietus Izraelio užs. reik. min. Moše Šertok pasakyti kalbą, šešių **arabų valstybių delegatai demonstratyviai išėjo** iš posėdžių salės.

Iškilmės Šventajame Mieste

Lietuva verta vėl būti laisva

DŽIAUGSMINGA DIENA LIETUVIAMS ROMOJE. — J. EM. KARD. J. PIZZARDO ATIDARĖ ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJĄ. — IŠKILMĖSE DALYVAVO VYSK. V. PADOLSKIS, MIN. ST. LOZORAITIS. — GERADARIS KUN. A. BRIŠKA LAIKĖ PAMALDAS

1948 m. gegužės 1 d. Popiežiaus dekretu Romoje buvo kanoniškai įkurta Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegija, kuri šių metų gegužės 1 d. buvo iškilmingai atidaryta Jo Eminecijos Kardinolo **Juozapo Pizzardo,** Seminarijų ir Universitetų Studijų Kongregacijos prefekto. Kolegijos atidarymo iškilmės pradėtos Šv. Mišiomis, kurias aukojo kard. Pizzardo ir ta proga pasakė įspūdingą pamokslą, primindamas kad **„šiais ištrėmimo laikais ši diena yra džiaugsminga lietuviams ir visai Katalikų Bažnyčiai.** Šios dienos didingumas, — kalbėjo toliau kardinolas, — dar labiau ryškėja, prisiminus popiežių minties apie steigtinas ir jau įsteigtas kolegijas čia, Romoje, ir tą nuoširdų jų rūpestį, kad tokių įsteigų Šventajame Mieste būtų ko daugiausia. Daug uolumo šituo reikalu parodė popiežiai: Gregorijus VI, Gregorijus XIII, Benediktas XV, Pijus XI ir dabartinis Šv. Tėvas Pijus XII. Popiežiai iškeldavo vis tą pačią mintį, kad Romoje besimokydami ir besiaukl&dami kunigai įgyja tos romėniškos dvasios, kuri čia veikia juos įvairiais atvejais ir įvairiausiais būdais. Čia yra geriausia proga matyti Šv. Tėvą, dalyvauti šventųjų ir palaimintųjų skelbimo šventėse, pajusti, kaip per Romos Katalikų Bažnyčios kardinolus ir vyskupus vieninga Bažnyčios mintis iš katalikybės šventovės Romoje skleidžiama į visą pasaulį". Be to, J. Em. Kardinolas savo pamoksle išreiškė nuoširdžią padėką Jo Ekscelencijai Kauno Arkivyskupui ir Metropolitui Juozapui Skvireckui, kuris taip rūpinosi kolegijos įsteigimu, dosniajam geradariui fundatoriui kun. Ant. Briškai ir kolegijos vadovybei. Kardinolas savo pamokslą baigė nuoširdžiausiais linkėjimais lietuvių tautai, sakydamas:

„Tikėkite, kad katalikiškos tautos tvirtumas ne vien tik tikėjimo, bet ir visais kitais atžvilgiais priklauso nuo šventos ir gerai išsilavinusios kunigijos. Tvirta katalikiškos tautos Bažnyčia yra kartu ir jos politinė didybė bei jėga tautai kelti, ruošti ir išlaikyti. **Lietuva yra verta vėl būti laisva, didi, garsi ir turinti įtakos kitoms, šalia esančioms ir mažiau katalikiškoms kaimyninėms tautoms.** Linkiu, kad ši brangi įstaiga — Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegija vis gražiau klestėtų ir jūsų tėvynė, Lietuva, greitai laisvę atgautų", — baigė nuoširdų pamokslą kard. J. Pizzardo.

Iškilmėse dalyvavo vysk. V. Padolskis, ministeris St. Lozoraitis, kurie išreiškė bendrą lietuvių tautos džiaugsmą ir per Jo Eminenciją Kardinolą prašė perduoti kilniausios pagarbos ir dėkingumo jausmus J. Šv. Popiežiui Pijui XII. Be to, dar dalyvavo Gregorianumo, Un-to Rektorius, Angelicumo Teol. Fakulteto Dekanas, Germanicumo, Portugalų, Santa Maria del Lago Kolegijų atstovai, Tėvų Marijonų Generalinės Kūrijos, Tėvų Saleziečių vienuolijos atstovai ir kiti aukšti bažnytinių bei civilinių įstaigų svečiai.

Gegužės 2 d. bendrame Šv. Kazimiero Kolegijos džiaugsme dalyvavo Romos lietuvių kolonija, kuri **išklausė geradario fundatoriaus kun. Ant. Briškos Šv. Mišių ir pamokslo,** po to jaukiame pobūvyje per savo atstovus palinkėjo šiai lietuviškajai įstaigai Romoje sėkmingai dirbti ir rengti jaunus dvasiškius bažnytiniam darbui nepriklausomoje Lietuvoje.

Šias įspūdingas Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegijos iškilmes gražiai paminėjo Vatikano leidžiamas dienraštis „L'Osservatore Romano" ir Italijos katalikiškosios akcijos organas Romoje „Il Quotidiano" gegužės mėn. 4 d. numeriuose.

Beviltiška kard. Mindszenty sveikata

Viena. Neseniai čia iš Vengrijos atvykęs vienas gydytojas pareiškė, jog Vengrijos primo kardinolo Mindszenty sveikata yra beviltiška. Kardinolas ir psichiškai esąs nesveikas. Tas gydytojas šias išvadas padarė po to, kai valdžios pareigūnų įsakymu jis tikrinęs kalėjime sėdinčio kardinolo sveikatą.

Kitas „Žiburių" nr. išeis gegužės 21 d. Jame tarp kitko pradėsime spausdinti įdomią P. Jurkaus novelę „Vieno auksino istorija".

Emigracija ir sentimentai

Šeimų skaldymo tragedija. — Imigracijos įstatymai. — Ligonių likimu rūpinantis. — Meilės ir užuojautos ilgesys

Iš paviršiaus žiūrint, atrodo, kad emigracijos tempo pagyvėjimas bus įnešęs tam tikros gyvybės į tremties psichiką: visur vyrauja kalbos apie tai, kur važiuoti, kur pašauks, kas gali sudaryti kliūtį išvažiavimui. Kalbos apie emigraciją, objektyviai žiūrint, pasidaro banališkos, nuobodžios ir net komiškos, tačiau už to išorinio tremtinio pagyvėjimo **yra daug graudžių, sentimentalių ir tragiškų momentų.** Nors gyvenimas DP stovyklose daugeliu atžvilgių yra nenormalus, ubagiškas, tačiau tremtinių stovyklose tam tikra prasme jautiesi lyg kokioj savo tėvynės skeveldroje, karo audros atneštoje į Vakarų Europą. Išvykdamas į užjūrį, tremtinys netenka ir tos savo tėvynės skeveldros, kurioje jis per ketverius metus laikėsi savo tradicijų, savo kultūros, bendravo su savo tautiečiais, su jais draugavo ir kovojo. Emigracija šitokiai būklei daro galą. Užjūryje galima bus retkarčiais su savo tautiečiais susitikti, kartais dalyvauti ir jų susirinkimuose; bet užjūryje niekas nesijaus gyvenąs savo tėvynės skeveldroje: visas tremtinio gyvenimas bus įstatytas į svetimą stilių ir į svetimą aplinkumą. Tai sudaro graudų momentą tremtinio likime.

Dar tragiškesnis momentas — tai **šeimų skaldymas.** Šiuo atžvilgiu tik Šv. Tėvas tesupranta žmonių šeimininius sentimentus ir tik jis pareiškė pageidavimą, kad ne tik vyrai nuo žmonų, sužadėtinių, vaikai nuo tėvų nebūtų skiriami, bet kad ir kiti prie šeimų pritapę giminaičiai per emigracijos procesą nebūtų atskiriami. Iš tiesų, šeimininiai sentimentai individualiniu atveju yra ne vien tarp vyrų ir žmonų, tarp vaikų ir tėvų, bet ir tarp tų asmenų, kurie tėvynėje gyveno prie savo giminių. Šiuo atžvilgiu tokie yra tetos, augintiniai ir kitokie į šeimą priimti ir prie jos priaugę asmenys. Tuo tarpu imigraciniai įstatymai ir jų vykdymas labai dažnai sudaro tragingiausių momentų, atskirdami artimus žmones, ypač senesnio amžiaus ar vaikus. JAV įstatymas giminėmis telaiko vyrą, žmoną ir nepilnamečius vaikus. Norint su savim pasimti augintą našlaitį, jau susidaro kliūčių. Nei į Kanadą, nei į Australiją imami darbininkai negali iš karto savo tėvų pasiimti, ir daugelis jų vargu begalės kada nors juos atsiimti. Dėl tokio šeimų skaldymo įvyksta ne vien graudžių, bet ir tragiškų scenų.

Palyginti su Kanada ir Anglija žmoniškiausi imigracijos įstatymai yra JAV ir Australijos. Jei kartais visos šeimos ir neprimamos, tai bent emigrantai neverčiami tai raštu pareikšti, kad jie nenorės savo nedarbingų tėvų atsiimti, kaip reikalavo ir pareikšdavo Anglų darbo jėgų verbavimo komisijos. Amerikiečiai augintinius ir įsūnytus vaikus nenori leisti emigruoti kartu su jų globėjais. Amerikiečiai iš principo nori našlaičius privilegijuotai išvežti, bet tiems iš jų, kurie turi gerus globėjus, ši privilegija yra ne tik nemaloni, bet tiesiog baisi. Našlaičiams dažnai globėjai jaučia tėviška ar motiniška prisirišimą prie savo augintinių ir todėl tragiškai žiūri į atskyrimą nuo augintinių. Suaugę vaikai JAV įstatymų šviesoje nebegiminės savo tėvams, todėl, pvz., vienam kuriam suaugusiam šeimos nariui sergant tuberkulioze, jis be jokių sentimentų paliekamas Europoje, o jo tėvai ir broliai, seserys išvežami į JAV. Jei toks suaugęs yra vedęs ar ištekėjusi — pusė bėdos; bet jei dar viengungis, tad **žmoniškumas reikalautų, kad kas nors iš artimųjų būtų paliktas kartu su ligoniu,** neatimant jam teisės vėliau emigruoti.

Tremtiniai, netekę savo tėvynės ir viso to, ką jie turėjo, norėtų emigruoti su savaisiais artimaisiais ir su jais kartu dalintis naujo gyvenimo vargais ir džiaugsmais. Tremtiniai savaisiais laiko tuos žmones, su kuriais jie savo tėvynėje gyveno kaip šeimos nariai, su kuriais sujungti artimumo sentimentų; bet įstatymai turi savo kriterijų, kurie ne visada gali respektuoti žmonių sentimentus. Įstatymus diktuoja šaltas protas ir valstybės interesai, kai tuo tarpu **daugelis tremtinių ilgisi artimo meilės ir užuojautos.** Benamio žmogaus likimui įstatymuose karitatyvaus elemento paprastai maža būna; bet kiek jo gali būti įstatyme, tai J. A. Valstybių DP akte jo yra maximum. JAV nesigina nuo nedarbingo elemento, nuo vadinamojo žmonių „balžo" įsileidimo ir priimamam tremtiniui amžiaus ribos nenustato. JAV netrukdo savo piliečiams rodyti artimo meilės ir duoti garantijas ir tokiems DP, iš kurių netenka laukti produktyvaus darbo; tačiau ir toks karitatyvus įstatymas daugeliui tremtinių užgauna jautriausias sielos stygas.

Nieko nekaltindami, emigracijos įkarštyje jaučiame, kad mūsų tragedija ne visais atžvilgiais mažėja nuo to, kad mes randame laikinas tėvynes: karas atplėšė mus nuo tėvynės, kurią palikome gerai pažįstamo priešo malonei. Dabar pagyvėjęs emigracijos tempas daug kam atima artimiausius asmenis. Garsusis Dante Alighieri pasakė amžiną tiesą: „Sunku tremtiniui mindyti svetimus slenksčius". Ar žmonija susilauks tokių laikų, kad politinės aplinkybės nieko nevers eiti į liūdną tremtinių likimą.

J. Gobis

Bagnoli pereinamoji stovykla Italijoje

LAUKIA LIETUVIŠKOS SPAUDOS

Prasidėjus masinei emigracijai į Australiją, Bagnoli (Napoli) IRO pereinamoji stovykla pasidarė lyg baseinas, į kurį suplaukia tremtiniai iš visų Europos kampų. Čia jie apgyvendinami, iki ateis jų eilė sėsti į laivą ir išplaukti į naują tėvynę. Tos eilės jiems dažnai tenka laukti net visą mėnesį ir ilgiau. Pravažiuojančių tarpe būna nemažai lietuvių, kurių skaičius svyruoja tarp 100—300. Atsidūrę krašte, kurio kalbos jie nemoka, be to, dėl griežtos disciplinos netenka ryšio su išoriniu pasauliu ir atitrūksta nuo lietuvių visuomenės gyvenimo. Spausdinto lietuviško žodžio stoka ypač jaučiama čia, Bagnoli, pereinamoje stovykloje.

Visų jau pravažiavusių ir dar pravažiuosiančių lietuvių vardu L. G. Komiteto Bagnoli skyrius **prašo ateiti į pagalbą ir padėti numalšinti tautiečių dvasinį alkį,** kurį jie pajunta, vos tik peržengę Italijos sieną. Norima sudaryti sąlygas, kad Bagnoli pereinamosios stovyklos skaitykloje — bibliotekoje kiekvienas pravažiuojantis lietuvis rastų bent keleta lietuviškų laikraščių, knygų. Iš pravažiuojančių ir čia esančių lietuvių daromos rinkliavos prisiųstiems laikraščiams apmokėti.

Spaudą prašoma siųsti šiuo adresu: **Mykolas Slabšys, IRO Camp, Bagnoli (Napoli), Italia.**

Nešališkos žinios apie Kolumbija

(Laiškas redakcijai)

DAUGUMAS LIETUVIŲ ŠALTOJOJ ZONOJ. — ĮSIKURIA LABAI GERAI ARBA VIDUTINIŠKAI, BET JUODO DARBO NEDIRBA. — SVARBU PRAMOKTI ISPANŲ KALBOS

Didžiai gerbiamas Pone Redaktoriau!

Paskutiniu laiku iš Vokietijos gavome laiškų su straipsnių iškarpomis iš Jūsų laikraščio. Kai kurie tų straipsnių dėl savo klaidingų ar tendencingų informacijų sukėlė abejonių ir net baimę imigruoti Kolumbijon net ir tų žmonių tarpe, kurie jau turi vizas vykti Kolumbijon.

Iš čionai atvykusių kai kurie asmenys sau leidžia siųsti lietuvių spaudai Vokietijoje ar kituose kraštuose informacijas ir išvadas apie šį kraštą po dviejų dienų nuo savo atvykimo, pateikdami neteisingų žinių bei išvadų apie Kolumbiją, ir tuo klaidindami asmenis, norinčius vykti į šį kraštą.

Galime patiekti šių nešališkų žinių apie Kolumbiją:

1. Kolumbijos vyriausybė nėra imigracijos šalininkė, ir tik po didelių pastangų yra leidžiama įvažiuoti vien tik lietuviams, už kuriuos garantuoja mūsų komitetas.

2. Kolumbijos kraštas turi daugiau kaip milijoną kvadratinių kilometrų su įvairių temperatūrų zonomis: karšta — žemuose bei pajūry (šiose zonose lietuvių imigrantų beveik nėra); vidutinė — aukštumose (yra įsitaisę kai kurie lietuviai) ir šalta, su vid. 12—15 C temperatūra, kalnuose (Bogotoj), kur gyvena dauguma įvažiavusių lietuvių.

3. Kolumbijos miestų centrai yra moderniški, turi kai kuriuos pastatus ligi 15 aukštų. Priemiesčiuose daug fabrikų ir gatvės pilnos moderniškų automobilių. Nėra miestuose nei vabzdžių, nei šliužų. Taip pat šaltose zonose beveik nematyti juodųjų žmonių. Užsieniečiai turi tas pačias teises, kaip ir vietiniai; gali dirbti visokį darbą, įsigyti pramonės įmones.

4. Įsikūrimo sąlygos vidutiniškos. Kai kurie iš imigrantų įsikūrė labai gerai, kiti — vidutiniškai. Nė vienas iš lietuvių nedirba juodo darbo. Iš visų atvykusių (apie 200 asmenų, priskaitant šeimos narius) yra pora „bedarbių", jei juos tokiais galima vadinti. Jie turi kartas nuo karto neblogų darbo pasiūlymų, bet nori ką nors geresnio...

5. Kai kurie iš atvykusių dėl kalbos nemokėjimo turi palaukti 15—30 dienų ligi gauna darbo. Aišku, jie visi yra globojami Komiteto. Iš šių asmenų tarpo kai kurie, ypač nervingos „poniutės", rašo Europon laiškus, juodindami Kolumbiją ir vėliau, po poros mėnesių laiko, pakeičia savo nuomonę, bet žala imigrantams Kolumbijon jau lieka padaryta.

6. Be kalbamų „žurnalistų", apie Kolumbiją taip pat rašė kun. Sabaliauskas. Neturėjau progos pasiskaityti kitų jo įdomių straipsnių, išskiriant apie Kolumbijos raupsuotųjų zoną, kuri yra toli nuo Bogotos — Agua de Dios. Šis straipsnis išgąsdino daugelį imigrantų... Turime pastebėti, kad mažesniu mastu raupsuotųjų namų yra visame pasaulyje, įskaitant Lietuvą (Klaipėdoje buvo raupsuotųjų sanatorija), ir tokių pat graudžių straipsnių buvo galima parašyti ir apie Klaipėdos ar kelis JAV raupsuotųjų namus.

Išvados: Mes neskatiname mūsiškių vykti Kolumbijon. Kiekvienas gali pasirinkti, kur jam yra geriau. Bet kiekvienu atveju norime išvengti, kad kai kurie tendencingi straipsniai neuždarytų durų aktyviems lietuviams, kurie, užuot tapę juodadarbiais darbininkais JAV, Kanadoje ar Australijoje, gali sukurti gražią ateitį Kolumbijoje.

Perspektyvos: Čionai turi perspektyvų progresuoti ir gerai įsikurti jaunesnio amžiaus žmonės su šiais pasiruošimais: žemės ūkio praktiško pasiruošimo asmenys vadovauti stambesniems ūkiams (pradžioje yra sunkumų dėl kalbos, nes nemokant ispanų kalbos, negali priimti įsakymų iš šeimininkų ir juos perduoti darbininkams); elektros mašinų, audimo, chemijos ir pan. sričių specialistai. Gydytojams neleidžiama dirbti be specialių egzaminų, kurie yra sunkūs ir atima labai daug laiko ligi išmoksta gerai ispanų kalbą bei paruošia šiuos egzaminus. Bendrai yra labai patariama visiems norintiems vykti Kolumbijon pramokti kiek nors ispanų kalbos.

St. Sirutis,
už Comite Catolico Pro Victimas de Guerra Lituanos.

Vyt. Tamulaitis

Pasikalbėjimas su vabalu

— Išbandyta mano galia! Nieko panašaus nėra, — atsakiau jam. — Stiprybė, kuri leidžia mano širdžiai skrajoti, neteka iš žemės šulinio ar upės versmės, supranti!

— Ar tu ir dabar taip kalbi po tuštumos triumfo! — sušuko jis. — Liaukis tikėjęs toluma, kol nesusigrabalioji tamsoje pats apie savo apivaras. Ir kokiems galams tu visada perpildai savo gyvenimą ne tiesiu ryžtumu, o saldžiu vandeningumu. Tu seniai jau atskleidei savo idealus, kad jie dar turėtų kokio nors skonio. Ką čia bekalbėti apie stiprybę ir versmes!

— Mano idealais tu gali netikėti, — atšoviau karštai. — Ar gi aš varau tave ten, kur pūpso išsprogdinusi akis varlė, kuri prarijo tavo tėvuką! Tu skrisk ten, kur pernykštis lapas tavo patogumui guli ant minkštų samanų.

— Ne, — spyrėsi mažiukas. — Solidarumo meškere tu manęs daugiau nepagausi. Nuo vidurамžių laikų mudviejų kelias susikirto. Tu pasidarei žemės karalius, be jokio respekto į tuos, kurie niekad to nepripažino. Spiaunu aš ant tavo išminties, kuri sumaišė žemę ir sulaužė jos pusiausvyros ašį. Aš turiu lygiai tokią pat teisę į ją, kaip ir tu. Jei tu subankrutavai su visais idealais ir šūkiais, aš galiu, man rodos, taip pat pasakyti savo nuomonę. Seniai jau savo gyvenimą išstatei bandymui, o pats užkūrei ugnį ant geležinio trikojo, visai negalvodamas, ką veiksi, kai sudegs tavo eskadrų vėliavos, po kuriomis kadaise paklusniai žygiavai. Ak, vargše žmogau, kur dabar eisi, kad šitoje tyloje į tave vėl pili ne stiprinantį gėrimą o nuodų pats sau! Išskėtęs rankas bėgioji aplink ir renki dabar visas šukes, kurios kadaise sudarė gražų indą. Ir nebūtų juokinga man šiandien į tave žiūrėti, jei ne pats savo rankomis būtum jį sudaužęs. Ir kada aš šitai matau, negaliu iškęsti, nesitebėdamas tavo kvailybe.

— Bet jei aš jį sumušiau, gal būt dar gražesnį mano genijus sukurs. Jei užgesinau žiburį tamsoje, gal būt kitas, dar šviesesnis, tuojau sužibs... Ką tu žinai!

— Nusibodo tavo tos pačios kalbos. Tu kalbi taip visada, kada nori ne kitą, o tik save apgauti. Ir kur ta tavo galia, kad vėl galėtum šviesti, kaip žvaigždės atlauža rudens naktį. Kas jau betikės tavo amžinumu, jei tu kasdien švieti kita spalva, kaip stiklo šukė saulėje. Nebijok, ir vis dėlto pasiklausk pats savęs, ar kartais tik nesi svečias savo namuose, kuriuose pats žiburius užgesinai, kuriuose pats savęs išsigandai. Žiūrėk, iš tylos eina tamsos vaikai, ėdrūs ir visada alkani, kaip ir pats, rūsčiai belsdamiesi į kiemo vartus. Tavo sunkiai pramintą kelią jie vėl apverčia kaulais, puvesiais ir mėšlu. Tu vėl drebi už savo geležinių vartų, kurie labai silpni ir tuojau išluš. Juoda putota upė paskandins drumzliname vandenyje viską, kas buvo tau rodos nepajudinama ir tvirta. Nes savo namų tu niekada nestatei ant tos aukštumos, kuria žavėjaisi, o tik ant smėlio krūvos; besirūpindamas savo sprikto jėga numušti nuo smilgos viršūnės tariamą priešą, kuris gali užlįsti tau už marškinių apikaklės, ar tik nepražiopsojai prarajos, atsiveriančios po tavo krūtine.

Vietoje išsigelbėti iš šitos paikumo krizės tu kaip įgeltas blaškaisi šuntakiais, puldinėdamas prie anų užkeltų vartų tamsoje, nerasdamas jau ano šventa ir švelnaus akordo širdyje, kuris kada tai plaukė su pavasario vėjų per amžių kryžkeles, tamsą ir tavo aklos dienos liūdną saulėleidį. Nekaltink už tai paskui kitų ir neieškok priežasčių sau pateisinti, kai tave be žodžių pasmerks vidurnakčio tyla, bailiai nesidairanti sielvarto naktį. Paklausyk, ten teka ir ūžia pavasario vėjas, o kam tu plauki į mirtį prieš srovę, versdamas žemę į pelenų kamuolį? Argi tam tavo išradingasis protas, mano nelaimingasis bičiuli, kad aklumo ir tamsybės kaukė, nesuviliojusi nė vieno kito padaro žemėje, tave prirakintų amžiams prie gėdos nuogojo stulpo. Argi tu niekada neatsipleši nuo jo, po šimtmečių kančios? Ar visada galvosi, kaip vorų giminė, manydama, kad per maža žemėje vietos reikštis meilei, tai visu plėšrumu turi kibti į kaimyno gerklę. Pagaliau pasakyčiau, tekaria tave devyni vorai, jei tavo vieno reikalas būtų. Bet tu neužmiršk, kad ir aš gyvenu, va čia po anuo lapu. Šitas kampelis žemės priklauso man ir visomis turimomis priemonėmis už jį kovosiu. Ne tik įgilsiu tau, bet ir įkasiu, ir įspirsiu, jei tik bandysi griauti tai, ko pats savo rankomis nepastatei. O dabar lik sveikas! Dar kartą priimk iš manęs giliausią užuojautos pareiškimą, kad tu vaikščioji ant dviejų kojų, o negali būti vabalu, kol nuo šito nelaukto papročio atprasi, — ir jis taip greit dingo nuo smilgos viršūnės, kad nė sprigto smūgis nepavijo jo.

(Pabaiga.)

Atstovas iš Vasingtono vizituoja Europos DP

Bad Kissingenas. Iš IRO būstinės Bad Kissingene pranešama, jog DP komisijos koordinatorius Europai Ulex E. Squadrilli po penkių savaičių buvimo Amerikoj grįžo į Europą. Squadrilli Amerikoj dalyvavo DP reikalų konferencijoj. Su juo kartu į Europą atvyko ir DP komisijos Vašingtone narys Edward M. O'Connor, kuris trijų savaičių būvy stebės komisijos darbą ir lankys IRO stovyklas.

Toliau IRO praneša, jog nuo 1948 m. liepos mėn. vadovaves IRO amerikiečių zonos emigracijos skyriui Herman Holiday šiuo metu paskirtas IRO amerikiečių zonos švietimo vadovu. (S&S).

LAIVAS SU 1.086 DP

New Yorkas. Čia gegužės 11 d. rytą atplaukė „General W. A. Holbrook" transportinis armijos laivas, kuriuo, kaip laivo karininkai pareiškė, atvyko didžiausias nuo karo pabaigos DP skaičius.

Kaip „N. Y. Herald Tribune" rašo, laivas iš Bremerhaveno išplaukęs balandžio 30 d., gabeno devynių skirtingų tautybių 1086 keleivius. Tarp jų buvo Lietuvos generolas, maj. gen. Mikas Reklaitis, 53 metų, kuris tikisi tapti farmeriu; gydytojų, universiteto profesorių, ūkininkų ir darbininkų. Daugumas atvykusiųjų iš Baltijos valstybių.

JAV NORI PAKELTI DP KVOTĄ

Vašingtonas. Atstovų Rūmų teisinis komitetas nutarė reikalauti įsileidžiamų DP kvotą pakelti iš 205.000 į 339.000 asmenų. Kvotos padidinimas turėtų būti sureguliuotas nauju DP įstatymu, kuris pakeistų dabar veikiantį. Komitetas savo projektą perdavė atstovų rūmams svarstyti.

Iš 139.000 numatomų naujai priimti DP 100.000 turėtų būti iš Vokietijos ir Austrijos ir 39.000 iš Šanchajaus; tie, kurie kentėjo bolševikų režimą Europoje ir buv. lenkų armijoj tremtyj kariai, dabar gyveną Anglijoj. Naujasis bilius turėtų būti įvykdytas vienerių metų būvy: nuo 1952 m. liepos 1 d. iki 1953 m. liepos 1 d. (S&S).

„DP MĖGSTA STOVYKLAS"

Vašingtonas. Gegužės 7 d. senatorius Allen J. Ellender pareiškė, jog DP stovyklos Europoje gali tapti nuolatinėmis DP gyvenimo vietovėmis, jei nebus griebiamasi žygių jų gyventojų repatrijuoti. Šį savo pareiškimą senatorius padarė po to, kai užs. reik. ministerijos atstovas Senato pakomisėj paskelbė, jog DP programos įgyvendinimas sekantiems fiskaliniams metams atseis 70.499.000 dolerių.

Ellender pareiškė, jog daug DP prisipažino nenori grįžti į savo kilmės kraštus. Jis pridūrė, jog tai yra todėl, kad „jie yra gerai maitinami ir geroj globoj — jie mėgsta stovyklas." Pasak jo, jis sutiktų leisti dar metą taip gyventi, jei būtų tikras, jog bus stengiamasi padėtį ko greičiausiai pakeisti.

Užs. reik. ministerijos pranešimu, 1947 m. lapkričio 1. iš viso DP stovyklose gyveno 623,731 asmuo. Per keturiolika mėnesių DP skaičius sumažėjo 122,296 asmenimis ir 1949 m. sausio 1 d. stovyklose gyveno 501,435 asmenys.

Sen. Ellender reikalavo užs. reik. ministerijos patiekti stovyklose gyvenančių DP gimimų duomenis ir painformuoti, kiek naujų asmenų priimama į stovyklas, jų priėmimo priežastis ir ankstesnę gyvenamąją vietą (S&S).

IŠ MUENCHENO APYGARDOS IŠVYKO 20.500 DP

Muenchenas. Muencheno apygardos IRO vadovybė pranešė, jog nuo š. m. sausio 1 d. iš jos aerijos emigravo 20.500 įvairių tautybių DP. Daugiausia išvyko žydų — 16.272. Jų daugiausia emigravo į Izraelį. Į JAV išvyko 4,394 DP ir į Kanadą 1.321 DP. (S&S).

Pragyvenimas Amerikoj eina pigyn

USA įstaigos apskaičiuoja, kad pragyvenimas Jungtinėse Amerikos Valstybėse dabar yra atpigęs 5—10 nuošimčių, palyginus su pereitų metų rugsėjo mėnesiu. Ryšium su tuo mažiau bepasitaiko streikų reikalaujant algų pakėlimo, pagerėjo raštinių darbininkų padėtis, kurių algos nebuvo pakeltos, kaip tų darbininkų, kurie priklauso darbo unijoms. Apskaičiuojama, kad keturių asmenų šeimai maistas dabar per mėnesį kaštuoja penketą dolerių pigiau, kaip pereitą rudenį, o drabužiams — reikia vienu doleriu mažiau išleisti per mėnesį. Sutaupydami truputėlį mastui, gyventojai perkasi kai kuriuos kitus dalykus. Tačiau, maisto kainoms krintant, ūkininkai nebeturi tų pajamų, kaip anksčiau. USA įstaigos apskaičiavo, kad vidutinė keturių asmenų darbininko šeima, turinti per mėnesį dol. 234.82 pajamų, taip tvarkosi: per mėnesį išleidžia — maistui dol. 81.51, drabužiams dol. 24.96, nuomai — dol. 44.93, kurui ir šviesai — dol. 17.12, baldams dol. 10.22, smulkioms kasdienėms išlaidoms dol. 46.63, mokesčiams dol. 4.25, sutaupo dol. 5.20. (Dr.)

„ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

Eina jau trečias dešimtmetis. Suranda gimines, išrūpina atvykimo leidimus. Užsieniams metinė prenumerata 2 doleriai. „A. L. Balso" adresas: **Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.**

Australijoj reikalingi žieminiai drabužiai

Visi DP, kurie emigruoja Australijon, įspėjami nepalikti Vokietijoje savo žieminių drabužių, kadangi dabar Australijoje ir N. Zelandijoje prasideda žiema. Laukiama didokų šalčių. Vasariniai drabužiai reikalingi, kada važiuojama per Italiją, bet jau jūros kelionėje nuo Italijos būna šalta.

Australijos vyriausybė pranešė IRO štabui Genevoje, jog joks „zuikiu" atplaukęs Australijon keleivis nebus kraštan įleidžiamas. Ligi šiol būdavo daroma tam tikrų išimčių „zuikiams" ir po patikrinimo jie būdavo įleidžiami kaip imigrantai. Kadangi tokių imigrantų ėmė daugėti, tai jie kraštan nebeįleidžiami ir jiems jokių išimčių nedaroma (IRO).

Amerikos jaunimas nori dirbti pas Europos ūkininkus

Vašingtonas. Kaip JAV žemės ūkio ministerija skelbia, nuo birželio mėn. pradžios 27 jauni amerikiečiai, berniukai ir mergaitės 18—23 metų, kurie buvo parinkti pagal tarptautinę pasikeitimo akciją JAV atstovais, — vyks į Europą dirbti ir pagyventi pas ūkininkus dešimtyje Europos valstybių. Ši pasikeitimo akcija pradėta prieš metus ir įgalina Amerikos kaimo jaunimą susipažinti su Europos kraštų ūkininkų šeimomis.

LIETUVIAI PASAULYJE

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KULTŪROS INSTITUTAS

Balandžio 18 d. New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Katalikų Kultūros Instituto valdybos posėdis. Valdyba yra patvirtinta ALRK Federacijos centro valdybos. Į ją įeina: prel. J. Balkūnas, kun. P. M. Juras, prof. Dr. Kun. M. Ražaitis, J. B. Laučka, Dr. A. Kučas, Dr. J. Leimonas, Dr. A. Šerkšnas, prof. A. Vaičiulaitis ir adv. K. Jurgėla. Pirmininkas — kun. P. M. Juras, vicepirm. — J. B. Laučka, sekret. — prof. Vaičiulaitis, iždininkas — prof. Dr. kun. M. Ražaitis.

Institutas suplanavęs **varyti plačią lietuviškosios kultūros ugdymo vagą.** Sudaryta lietuvybės ugdymo, lituanistikos, istorijos, meno, ir literatūros sekcijos, kurioms vadovaus mūsų mokslo ir meno žmonės. Ypatingai daug dėmesio kreipiama bus į lietuvybės ugdymo sekciją, kuriai vadovaus Dr. J. Leimonas.

Kultūros Institutas globoja nepaprastus mūsų kultūros turtus, sukrautus Bostone ALKos muziejuje, kurį globoja ir plečia kun. P. M. Juras. Čia yra lietuviškų knygų, dokumentų ir senienų didžiuliai rinkiniai. Šis muziejus - archyvas nuolat auga. Stengiamasi gauti jame ir tremtinių kartoteka iš Vokietijos. (A)

OHIO UNIVERSITETAS PRIIMA DP STUDENTUS

Ohio universitetas sutiko duoti trims DP studentams stipendijas studijuoti įvairius mokslus tame universitete. Šiuo metu kandidatai jau parenkami. Po 2 metų studentai galėsią įsigyti JAV pilietybę. (Dr)

LAISVŲJŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGA LONDONE

Londonas. Šiomis dienomis Londone įsikūrė Laisvųjų Žurnalistų Sąjunga, kurioje dalyvauja šių tautų spaudos darbininkų atstovai: lenkai, lietuviai, estai, latviai, vengrai, jugoslavai, rumunai, bulgarai, ukrainiečiai ir albanai. Jie visi pasiryžę laisvu spausdintu žodžiu kovoti dėl savo kraštų laisvės ir parodyti pasauliui sovietinio režimo žiaurumas. (L'Oss. Romano" V. 2—3.)

— Nesenai išvykęs į Australiją rašytojas **Pulgis Andriušis susitarė** su viena vokiečių leidykla, kad parašysiąs jai knygą — savo ilgos kelionės įspūdžius vokiečių kalba.

Atsargiai su mėsa

IR KITU GYVULINĖS KILMĖS MAISTU

Nenormalios tremtinių gyvenimo sąlygos įvairiais būdais sėlina pakąsti jų sveikatą. Daug kam ji jau sugadinta ar tik apgadinta. Blogiausia, kad dėl chroniškos ir bent pradžioje lengvos kai kurių ligų eigos nesijaučiama sergančiu ir tik atsitiktinai, pvz. emigracijos atveju, sužinoma apie nepavydėtiną savo sveikatos stovį.

O, vis dėlto, nors ir primityviausios gyvenimo sąlygos, daug ligų ir pavojų sveikatai būtų galima išvengti, jei laiku būtų kreipiamasi ir pasitariama su gydytoju, jei būtų laikomasi visų atsargumo priemonių.

Čia norima trumpai atkreipti skaitytojų dėmesį į pavojus ir atsargumo priemones dėl maisto ir, būtent, vadinamo gyvulinės kilmės maisto vartojimo. Mėsa ir jos gaminiai, žuvis, pienas ir jo produktai, kiaušiniai — tai vis pagrindinės ir mūsų taip mėgiamos maisto sudėtinės dalys. Būtų gera, kad mes jų turėtume pakankamai, o dar būtų geriau, kad jos būtų tokios sveikos ir šviežios, kaip Lietuvoje. Deja, čia, Vokietijoj, šiuo atžvilgiu vaizdas maždaug pasibaisėtinas. **Beveik kiekvienas raguotis serga tuberkulioze.** Jei Lietuvoj sergąs ir nepagijęs gyvulys dažniausiai be ceremonijų būdavo paskerdžiamas ir pakasamas po obelaite, tai čia bemaž kiekvienas, nors ir sunkiausiai sergąs ir pasibaisėtinai suliesėjęs vokiečio galvijas, stengiamasi išleisti į rinką.

Žinoma, gana griežtos įstatymo ribos saugo gyventojų sveikatą, ir aiškiai pavojingais atvejais mėsa iš vartojimo išimama. Bet juk gerai žinome, kad įstatymai apeinama dešimt kartų, ir ypač tie produktai, kurie pakliūva ant mūsų tremties stalo „mūsų pačių iniciatyva", yra prasmukę pro sveikatą saugojančias įstatymo užtvaras bei kontroles. Tad kontrolė lieka mums patiems. Gerai įsidėmėtina, kad kiekviena mėsa, dešra, kumpis ir kiti mėsos gaminiai, kad kiekvienas lašas pieno ir net kiaušiniai, jei jie įsigyti **per tam tikrus tarpininkus ir ateina tiesiog iš gamintojo (ūkininko) be įstatiminės kontrolės, gali būti lydimi baisaus mūsų priešininko — įvairių ligų sukėlėjo.** Nekontroliuojant ir nesilaikant atsargumo priemonių, per maisto produktus galima apsikrėsti tuberkulioze, soliteriu, trichinomis, paratifu, mėsos ir žuvies puvimo nuodais (ptomainais), snukio ir nagų liga ir t. t. Vienos iš tų ligų pasitaiko labai retai (trichinozė), kitos — dienos reiškinys (tuberkuliozė). Mažai kam žinoma, kad **vištos kiaušinis gali būti apkrėstas tuberkuliozės bacila,** o anties kiaušinis — paratifo nešėjas. Tai reti reiškiniai, bet galimybė yra.

Visa laimė, kad šiems apsikrėtimo pavojams išvengti yra viena gera, patikima ir pigi apsaugos priemonė. Tai 2—3 valandų virimas mėsai ir jos gaminiams, trumpas užvirimas pienui ir kiaušiniams. Ištimtį sudaro puvimo nuodai, kurių ir virimas nesunaikina. Čia turi pagelbėti pirkėjo uoslė ir akis. — Nepirkti pašvinkusios mėsos ir įtartinai atrodančios žuvies, be pasigailėjimo mesti per tvorą, išsipūtusias konservų, net daržovių, dėžutes (pombažas). **Nevirinto pieno be išimties nevartoti,** Taukus, jei kilmė neaiški, išlydyti, jei vartojama duonai užsitepti.

Trumpai suglaudžiant — būkime atsargūs, vartodami gyvulinės kilmės maisto produktus. Pirkdami gerai apžiūrėkime ir pauostykime. Nusipirkę **virkim, virkim ir dar kartą virkim.** Jokiu būdu nevartokim žalios mėsos (rūkyto kumpio, Streichwurst). **Vet. gyd. P. G.**

Sportas

SĖKMINGAS TAUTVAIŠO SIMULTANAS

Gegužės 9 d. Augsburgo emigracinėje stovykloje žymusis mūsų šachmatininkas Tautvaišas, prieš išvykdamas į užjūrį, davė šachmatų simultaną įvairių tautybių 19-kai šachmatininkų. Šis simultanas baigėsi mūsų tautiečio gražiu laimėjimu. Iš 19-kos partijų — 18 laimėjo ir vieną baigė lygiomis. Simultaną surengė emigracinės stovyklos YMCA.

KREPŠINIO ŽAIDYNĖS AUGSBURGE

Gegužės 8 d. Augsburgo vokiečių sporto klubas „Viktorija" surengė krepšinio žaidynes, kuriose, be minimo klubo, dalyvavo Hochfeldo „Dainava", vietos estų ir latvių rinktinės. Buvo žaidžiama taškų sistema. Šių žaidynių nugalėtojas tapo lietuvių „Dainava", įveikusi visus savo priešininkus. Žaidynės nepasižymėjo aukštu krepšinio lygiu ir paskirose runtynėse nebuvo matyti, kaip „Schwaebische Landeszeitung" rašė, — „raffinierte Schachkombination". Rungtynės buvo vidutinio lygio, išskyrus estų rinktinės ir „Dainavos" finalinį susitikimą, kuriame estai buvo nugalėti 42:16. Šiame susitikime galėjai matyti šiek tiek tikrojo krepšinio. Už „Dainavą" žaidė: Smolinskas, Grigaliūnas, Satkūnas, Vailokaitis, Adamkavičius, Baziliauskas, Andriulis II ir Mickevičius.

Techniškos žaidynių paskemės: „Dainava" — estai 42:16, „Viktorija" — latviai 26:16, „Dainava" — latviai 27:16, estai — latviai 16—17, „Viktorija" — estai 32:19 ir „Dainava" — „Viktorija" 21:20.

IŠVYKO IŠTISA EILĖ SPORTININKŲ

Pastaruoju metu į užjūrį išvyko daug mūsų žinomų sportininkų ir darbuotojų. Į JAV — broliai Norkai, ilgametis „Sarūno" ir „Margio" klubų sporto vadovas A. Osteika, tremtinių futbolo rinktinės vidurio puolikas A. Jokūbaitis, krepšininkas Andriulis III ir kt. Į Australiją — futbolo rinktinės kapitonas V. Jeršovas, L. Baltrūnas, Skeivys, Darginavičius ir kt.

Visiems išvykusiems tenka palinkėti būti tikrais lietuviais sportininkais, ko geriausiai atstovauti savo kraštui svetimose šalyse ir taupyti jėgas grįžimui į laisvą Lietuvą. **D**

PABĖGO JAV KOMUNISTAS Nr. 1

Vašingtonas. UP praneša, jog lenkų laivu „Batory" iš Amerikos pabėgo „JAV komunistas Nr. 1" Gerhard Eisleris. Prieš kurį laiką Eisleris, kuris kilimo yra iš Vokietijos, už dokumentų klastojimą ir kitus nusikaltimus buvo nubaustas kalėjimo, tačiau už nepaprastai didelį uždarą paleistas JAV teisingumo ministerija pranešė apie tai Scotland Yardui ir paprašė, laivui atplaukus į Southemptoną, jį puimti.

„Ziburiai" išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Antradienio ir ketvirtadienio laidos kaštuoja po 25 pfg. o šeštadienio — 30 pfg. **Visų trijų laidų mėnesinė prenumerata DM 3.—.** užsieniui DM 5.— Platintojams duodama 10% nuolaidos. Skelbimai, pranešimai, sveikinimai, užuojautos spausdinamos tik apmokėjus. Iki 10 petito eilučių mokama DM 4.—, už kiekvieną paleistą asmenį DM 0.50.

„Ziburių" atstovas **Anglijoje:** Mr. J. Dėdinas, Full Sutton Hostel, Stamford Bridge, Nr. York, England.

Kanadoj: Mr. J. Šmaižys, Box 18. Lot 36, Old Kildonan, Vinnipeg, Man.

JAV: Mr. A. F. Skirius, 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Cal. USA. ir Mr. Pr. Urbutis, 2024 Canalport Ave, Chicago 16, Ill. USA.

Australijoje: Rev. J. Tamulis, Federal Catholic Immigration Committee, 150 Elizabeth St., Sydney, Australia

Pietų Amerikos Valstybėse: Rev. P. Ragažinskas, Caixa postal 4118, Sao Paulo, Brasil.

„Ziburių" mėnesinė prenumerata Anglijoje ir Australijoje — 3 šilingai, o Kanadoje, JAV-se ir Pietų Amerikos visose valstybėse — 6 doleriai metams.

Žiburiai
LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Achesonas planuoja aplankyti Vokietiją

VIŠINSKIS ŽADĄS VOKIEČIAMS KALBĄ PASAKYTI

New Yorkas. Amerikiečių komentatorius Drew Pearson sakosi žinąs, kad JAV užs. reik. min. Dean Achesonas, būdamas keturių užsienių reikalų ministerių konferencijoje Paryžiuje, apsilankysiąs ir Vokietijoje. Achesonas žadąs, kaip 1946 m. užs. reik. min. Byrnes, Stuttgarte arba Frankfurte apsilankyti ir jau esąs parengęs kalbą, kuria vokiečius patikinsiąs, kad JAV jų nepaliksiančios komunizmui, net ir tada, jei JAV pasiektų susitarimo su Sov. Sąjunga.

Jeigu gi Paryžiaus konferencija nueisianti niekais, toji kalba, kaip toliau rašo Pearson, be abejo, būsianti svarbi. Achesonas tada galįs, vokiečiams pareikšti, jog JAV pageidaujančios, kad toliau būtų dirbami planai separatinei vakarinės Vokietijos valstybei. Pearson taip pat yra nuomonės, kad „Achesonas gal turės konkuruoti su Višinskiu, kuris planuoja kalbą sovietų zonai".

NUMATOMAS GALAS LAIKRAŠČIŲ KARUI

Berlynas. Kaip UP praneša, per ADN žinių agentūrą sovietų įstaigos pareiškusios savo sutikimą vakarinėse zonose licenzijuotus laikraščius ir žurnalus laisvai pardavinėti savo užimtose srityse, jei vakarinėje Vokietijoje taip pat būsiąs panaikintas draudimas įsileisti sovietų licenzijuotą spaudą. Vienas aukštas amerikiečių karinės vyriausybės pareigūnas dėl to pareiškė, kad Vakarų sąjungininkai svarstysią šį pasiūlymą, tačiau pirma reikią išaiškinti, ar sovietai rimtai žada nedaryti savo zonoje jokių kliūčių vakaruose licenzijuotai spaudai.

Spygliuotų vielų užtvara

AUSTRIJOS-VENGRIJOS PASIENYJE

Viena. Austrijos-Vengrijos pasienyje yra statoma ilga užtvara iš spygliuotų vielų ir medžio, kurios tikslas sulaikyti bėgančius į Vakarus vengrus. Fotografinės nuotraukos, kaip rašo „N. Y. Herald Tribune", rodo, kad spygliuotos vielos yra tiesiamos iki 4—5 pėdų aukščio. Jos yra pritvirtinamos prie medinių stulpų, kurių atstumas vieno nuo kito apie 8 pėdas. Vielų tiesiama keturios lygiagretiškos eilės apie vienos pėdos tarpu viena nuo kitos, o kas 2 pėdos jos surišamos vertikaliai einančiomis vielomis. Iš viso statoma tokios dvi lygiagretiškos tvoros 12 pėdų atstumo viena nuo kitos. Nakties metu jos bus apšviestos prie medinių stulpų pritaisytomis lempomis, kad sargybiniai galėtų pamatyti besiartinantį bėglį. Ilgai buvo netikima bėglių pasakojimais apie tokių tvorų statymą, tačiau pastaruoju laiku komunistinė Vengrijos vyriausybė paprašė Austrijos vyriausybę bendradarbiauti tos tvoros statymo darbe abiejose sienos pusėse. Dar praeitais metais Austrijos vyriausybė atsisakė bendradarbiauti šiame darbe.

Susidūrimas Sov. Sąjungos ir Turkijos pasienyje

Teheranas. Pereitą šeštadienį sovietų daliniai peržengė sieną ir atidarė ugnį į persų sargybos postą. Persų garnizonas atsakė į ugnį ir išvarė sovietus.

Paskui apie vieną pulką sovietų kariuomenės, remiamos tankų ir šarvuočių, padarė naują puolimą ir užėmė tris persų sargybos postus. Vieno perso pasigendama, keli sužeisti. Sovietų nuostolių nežinoma.

Persijos armijos vadas pareiškė sovietams protestą ir kivirčas aiškinamas.

Londonas. Iš diplomatinių šaltinių pranešama, jog Sov. Sąjunga pakvietė Angliją pasitarimams dėl vienerių metų prekybos sutarties sudarymo.

Princesė Margarita pas Popiežių

Vatikanas. Anglijos princesė Margareta trečiadienį buvo priimta popiežiaus Pijaus XII 20 min. trukusioj privačioj audiencijoj. Prieš tai princesė aplankė Sikstinos koplyčią. Audiencija įvyko popiežiaus privačioje bibliotekoje. Princesė pas popiežių įvedė kai kuriuos savo palydovus — privatų Anglijos karalienės sekretorių ir jo žmoną. Grupę palydėjo britų pasiuntinys prie Šventojo Sosto. Paskui du monsinjorai pavedžiojo princesę po Šv. Petro katedrą.

ČEKOSLOVAKIJOS PRIMAS — DARBO ŽMONIŲ „PRIEŠAS"

Pragos arkivyskupas ir Čekoslovakijos primas Msgr. Beranas neseniai paskelbė savo diacezijos tikintiesiems, kad laukiąs greito skelbimo, kuriuo jis būsiąs apkaltintas kaip darbo žmonių priešas, nors jis niekad nėra tokiu buvęs ir niekad nebūsiąs. Čekoslovakijos Katalikų Bažnyčia mielai norėtų darbo žmonių būklę pagerinti, tačiau ji dabar dėl suprantamų aplinkybių yra visai nušalinta nuo šių uždavinių išsprendimo.

KATALIKŲ VIENUOLYNAS DANIJOJE

Pirmą kartą po Reformacijos vėl įsikūrė Danijoje pirmasis katalikų vienuolynas.

NAUJOS KNYGOS,

gaunamos pas stovyklų kapelionus:

M. Pečkauskaitė, **Mergaitės kelias**, kaina 2,50 DM.

St. Yla, **12 pasikalbėjimų su mažaisiais**, 0,50 DM.

Atskirai užsakoma adresu (14a) Kirchheim-Teck, Steingaustraße 18.

L. T. Sielovados Tanyba, Spaudos Skyrius.

Kaip buvo pašalinta Berlyno blokada

PIRMĄJĄ BLOKADOS PANAIKINIMO MINUTĘ MAŠINOS IR TRAUKINIAI RIEDA Į BERLYNĄ. — BUVUSIOJI VOKIETIJOS SOSTINĖ ŠVENČIA BLOKADOS PANAIKINIMĄ. — „ORO TILTO" AIKŠTĖ. — GEN. CLAY ATSISVEIKINA SU BERLYNU. — „ORO TILTAS" LIKS IR TOLIAU

Berlynas. Naktį iš gegužės 12 į 13 d., vieną minutę po vidurnakčio, pagal keturių didžiųjų susitarimą buvo nutraukta 11 mėnesių trukusi Berlyno blokada. Tą pačią minutę pirmasis JAV karinės policijos „jeepas" pasijudino iš Berlyno. Vakarų link. 1,46 val. į Berlyną atvyko pirmoji lengvoji civilinė mašina, o 5.30 Berlyne Šarlotenburgo stotyje buvo sutiktas pirmasis poblokadinis prekinis traukinys.

Jau pusę valandos prieš vidurnaktį Helmstedt-Berlin autostrados abiejuose galuose **susirinko tūkstančiai žmonių** stebėti pirmųjų blokados panaikinimo momentų. Pirmosios mašinos, kurios vežė berlyniečiams šviežių daržovių ir traukiniai su anglimis buvo sutikti su džiaugsmingomis ovacijoms ir gėlėmis. Pirmą kartą po vienuolikos mėnesių Vakarų Berlynas buvo pilnai apšviestas. Šimtai iš viso pasaulio suplaukusių korespondentų fotografuodami nardė po miestą.

Berlynas gegužės 12 d., blokados panaikinimo dieną, praleido šventiška nuotaika. Mokyklos nedirbo, daugelis fabrikų veikė tik ligi pietų. Požeminiai traukiniai, tramvajai, įstaigos ir privatūs namai buvo pasipuošę naujomis Vakarų Vokietijos vėliavomis.

Ryšium su blokados panaikinimu gegužės 12 d. priešpiet įvyko iškilmingas Vakarų **Berlyno parlamento posėdis,** kuriame, be kitų aukštų svečių, dalyvavo ir visi trys vakariniai kariniai gubernatoriai. Ta proga vyr. burmistras įteikė išvykstančiam gen. Lucius D. Clay odinį albumą su 20 Berlyno nuotraukų ir Berlyno gamybos porcelaninę vazą. Savo kalboj **gub. gen. Clay pareiškė, jog blokados metu dvi žmonių grupės pasidarė karžygiai** — tai „oro tilto" pilotai ir Berlyno gyventojai. Savo kalbą gubernatorius baigė vokišku „Auf Wiedersehen"!... Po to kalbėjęs vyr. burmistras prof. Reuteris išreiškė padėką visiems tiems, kurie kokiu nors būdu prisidėjo prie „oro tilto" operacijų. Vienu balsu buvo priimtas pasiūlymas prieš Tempelhofo aerodromą esančią aikštę, pagerbiant kritusius lakūnus, pavadinti „oro tilto" aikšte.

Tos pačios dienos popietę įvykusiame masiniame gyventojų susirinkime Rudolf - Wilde aikštėje, kur dalyvavo ketvirtis milijono žmonių, kalbėjo vadovaują Vokietijos politikai: Dr. Adenauer, Jacob Kaiser, prof. E. Reuter, prof. Carlo Schmid ir kiti. Pastarasis pabrėžė, jog susitarimas Paryžiuje jokiu būdu negalįs būti padarytas Berlyno ir Rytų Vokietijos bolševikinimo sąskaiton. Toliau jis reikalavo panaikinti sovietų zonos kacetus, sustabyti deportacijas ir nuginkluoti „liaudies karines armijas".

Nors Berlyno blokada panaikinta ir kiekvieną dieną į Berlyną prekes gabens 17 traukinių, **„oro tilto" operacijos bus vykdomos ir toliau,** pareiškė JAV karo aviacijos viršininkas Europoje. Jis veiks tol, kol Berlyne susikraus kiek reikiant maisto ir kitų gėrybių atsargų.

Atlanto paktas nekuria Maginot linijos

Iš JAV senatorių pareiškimų

Vašingtonas. Du užsienio reikalams tvarkyti senatoriai paneigė žinią, kad Atlanto ir karinės pagalbos Europai paktu JAV ganrantuojančios Europos sienas nuo užpuoliko. JAV negalinčios ir nenorinčios, sakė jiedu, sukurti kažką panašaus į Maginot liniją ginti Vakarų Europai.

Užsienio politikos klausimais rašančiam James P. Warbury paklausus, ar JAV manančios sudaryti tokią kariuomenę, kuri pajėgtų sulaikyti priešą prie dabartinių sienų, senatorius Connally atsakė: „Paktas neįpareigoja armijos sutelkimo pagal Reiną, Oderį ar Elbę", o senatorius Vandenbergas pastebėjo, kad 1.130.000.000 dolerių pagalbos programa nėra tokio tipo, kad galėtų sulaikyti priešą prie sienos. Paktas esąs tik **paskatinimas Prancūzijai, Olandijai ir Belgijai gintis,** iki ateis pagalba ir išvadavimas iš JAV ir Didž. Britanijos. Paktu JAV įsipareigojančios atbaidyti Europą nuo grėsmės ir ją išvaduoti, jei ji kartais būtų kieno nors užimta.

„Oro tilto" balansas

321 DIENA — 193,524 SKRIDIMAI — 1.421.642,7 TONOS PREKIŲ — 48 PILOTAI PAAUKOJO SAVO GYVYBES

Berlynas. Kai 1948 m. birželio 25 d., dvi dienas po Berlyno užblokavimo, Vokietijos karinis gubernatorius gen. L. Clay įsakė Berlyną aprūpinti oro keliu, niekas negalvojo, jog šis projektas bus svarbiausias veiksnys Berlyno gyventojų laisvės kovoj. Dar tą pačią dieną (birželio 25 d.) 18 amerikiečių transporto lėktuvų iš Wiesbadeno ir Frankfurto pakilo pirmam skridimui į Berlyną. Tris dienas vėliau į „oro tiltą" įsijungė ir britų karališkoji aviacija. Jau po poros dienų 120 „Dakota" lėktuvų gabeno berlyniečiams maistą. Tačiau netrukus kariniai gubernatoriai pamatė, jog „oro tiltas" yra nepakankamai pajėgus. Todėl rugpjūčio mėn. vietoj dvimotorių „Dakota" lėktuvų amerikiečiai pradėjo naudoti keturmotorius „Skymaster", gabenančius po 10 tonų prekių. Neatsiliko ir anglai, į operacijas įjungdami visas turimas mašinas. Prie „oro tilto" operacijų prisidėjus anglų civilnio orinio susisiekimo bendrovėms, Berlyno aprūpinime skraidė 225 skymasteriai ir 165 britų lėktuvai, vadovaujami amerikiečių aviacijos viršininko gen. Tunner. Padažnėjus skridimams atsirado reikalas tinkamai sutvarkyti prekių krovimą ir iškrovimą. Ryšium su tuo Berlyno Tempelhofo areodrome tuoj buvo atnaujinti takai, o Gatowo aerodrome įrengtas naujas takas. Neužteko ir to. Ir štai po 4 mėn. dienų ir naktų darbo amerikiečių, prancūzų ir vokiečių pastangomis atsirado trečiasis aerodromas. Anglų zonoj įrengus dar kelis naujus aerodromus, „oro tilto" atsparos punktų skaičius pakilo iki 9. Nenutrūko „oro tilto" operacijos ir žiemos metu. Radaro įrengimai įgalino darbą tęsti bet kokiu laiku, kad ir blogiausiame ore. Vakarų Vokietijoje ir Anglijoje buvo įrengtos remonto dirbtuvės. Ir šių pastangų dėka epochinis „oro tiltas" darė rekordą po rekordo. Jau 1948 m. liepos mėn. į Berlyną per parą vidutiniškai būdavo nugabenama po 3000 tonų. 1949 m. sausio mėn. Berlynas kiekvieną dieną gaudavo po 4000 tonų, o balandžio mėn. net po 10.000 tonų. Tačiau šalia milžiniškų laimėjimų „oro tiltas" turėjo ir aukų. Per visą laiką nukrito 10 JAV ir 7 Anglijos lėktuvai, nusinešdami su savim 26 amerikiečių karių, vieno civilio, 22 anglų karių ir 6 vokiečių civilių gyvybes.

Apskritai Berlyno „oro tiltas" yra pirmas tos rūšies įvykis aviacijos istorijoje. Neatsižvelgiant į tai, pasiekti rezultatai kalba patys už save. Per 321 blokados dieną padaryta 193,524 skridimai ir nugabenta 1.421.642,7 tonų gėrybių.

Atominis amžius...

DR. ILITSCH TEISME

Gydytojas Dr. Ilitsch Bulgarijos teisme buvo nuteistas 12 metų. Jugoslavų satyros laikraštis „Jez" nuteistojo tardymą ir teisimą komunistiniame teisme šiaip referuoja:

Teisėjas: Kaltinamasis, jūsų pavardė?

Teisiamasis: Ilitsch.

Teisėjas: Užsiėmimas?

Teisiamasis: Gydytojas.

Teisėjas: Taigi jūs prisipažįstate dėl dalies kaltinimų. Gerai. O jūsų politinis priklausymas?

Teisiamasis: Komunistas.

Teisėjas: Tai, vadinas, jūs esate jugoslavas. Šitai jūs prisipažinote. Gerai, labai gerai.

Teisiamasis: Apie kokius prisipažinimus jūs kalbate? Aš atsakinėju tiktai...

Teisėjas: Puiku. Sekretoriau, rašykite: „Kaltinamasis prisipažįsta dėl pagrindinių kaltinimo punktų ir yra pasiryžęs atsakomybę už savo nusikaltimą sau prisiimti".

Teisiamasis: Tai juk skandalas! Tai šlykštu...

Teisėjas: Sekretoriau! kaltinamasis pareiškė, kad jam yra aiškus jo darbų skandalingas ir šlykštus pobūdis. Kaltinamasis, pasakykite man: ar jūs žinote, kur yra amerikiečių vyriausybės sostinė?

Teisiamasis: Žinoma. Vašingtone.

Teisėjas: Atrodo, kad jūs gerai informuotas apie padėtį imperialistų lageryje. Aišku. Sekretoriau, rašykite: „Kaltinamasis prisipažino turįs intymius santykius su amerikiečių vyriausybe. Jis gauna iš jos..." Palaukite, sekretoriau. Kiek dolerių gavote jūs, kaltinamasis?

Teisiamasis: Aš jokių dolerių nesu gavęs.

Teisėjas: Labai gerai. Sekretoriau, rašykite toliau: „Jis gavo iš jos užsakymus šnipinėti; bet jis skundžiasi, kad buvo apmokamas ne doleriais".

Teisiamasis: Pasakykite, kam jūs visa tai darote?

Teisėjas: Mes gi turime pagaliau pagrįsti tą 12 metų.

Sovietinio teismo šitą iliustraciją persispausdino ir „New York Times".